

közepéből egy fél hüvelyk vastag fekete színű darab hullott ki. Kummel felvette a fekete darabot, de erre aztán nagy ijedtségemre a földre vetette magát. Felálva akadozva beszélte el, hogy igen erős villamos ütést kapott. Reábeszéltek tehát embereink egyikét a kísérlet ismétlésére: s az eredmény ugyanaz volt.

Nem rendelkeztem galvanométerrel, de Bousolámból rögtönöztem egyet. Bousolámat ugyanis rézsodronnyal csavartam körül, a sodrony két végét a kérdéses fekete fadarab két végéhez illesztvén: a tú gyorsan eltérítettett, könnyű volt tehát a következtetés, hogy a sodronyon erős villamos áram halad végig. Minden ág, és a fának minden sarja hasonló szerkezetet mutatott, mindegyiknél meg volt a vastagabb-vékonyabb központi réteg és hamar meggyőződünk a felől, hogy a fának minden részében villámáram kering. Hogyan lehet ez? Nincs ki arra válaszolni tudna: de a tényt tagadni nem lehet. A villamos áram nagyságát vagy feszültségét, meghatározni, műszerek hiányában nem tudtuk, de számos megfigyelést tettünk a fával és jól megfaragtuk, sőt le is vágtuk volna, ha e vállalatot nagyon veszélyesnek nem tartjuk. E fától távolabb hasonló fák tömegére — egy egész erdőre — akadtunk.

Dr. Kummel a villámáram megmérése, valamint a tünetény részletes tanulmányozása végett a kellő műszerekkel ellátva, visszament a helyszínére. Bővebbet tehát csak akkor fogunk e csodafáról megtudhatni, ha utazásának, illetőleg felfedezésének eredményeit részletesen közlendi“.

Adatok az „Erdészeti Műszótár“-hoz.

I.

Csikmegye gyergyói részében használt szavak.

Ágas: a tutajok közepén, furás nélkül bevert ékek, melyekre a tutajosok ruháikat rakják.

Kormány, apacsina: tutajavező.

Becsapni, bekötni, összeaverni a tutajt: összeállítani.

Botos: a tutajok kikötésére használt, egyik végén — a tutajhoz erősíthetés végett — faékkal ellátott, másik végén gúzsza alakított, karvastagságú fenyőrúd.

Czire: 3—4 *m* hosszú, gömbölyű fenyőrud, a tutajoknak mélyebb vízben való tolására.

6-os—16-os tutaj: így hívják a tutajt, a szerint, a hány darab szálfából össze van állítva.

A 7-es körülbelől 4 *m* széles. 16 drb szálfánál többet nem kötnek össze; a 16-os 18—20 *cm* felső átmérőjű szálfából készül.

Egy tereh, négy fertály (negyed) tutaj: négy tutaj.

Gerezd: a tutajba kötött szálfákon a heveder beeresztése végett kivágott véset.

Járom, kontyozás: a tutaj két végén az evezőrudak támasztására szolgáló, járomhoz hasonló szerkezet.

Kormánydeszka: evező deszka, a tutajevezőrud végén, oldalt megerősítve.

Lefoglaló: az evezőrud végénél, a középső szálfába megerősített gúzs-hurok, az evezőlapát felszorítására, pl. gáttakon átmenetel alkalmával.

Terhe: felteher a tutajon.

Ver: a számbavétel, illetve köbözésnél — a kialakított köblábonkénti vágási és leszállítási bér mellett bizonyos összeg mutatkozik; így pl. egy 19 *m* hosszú 6-os tutaj 80—120 fontot ver.

Borozdolás: a kéregnek a törzs egész hosszában tenyérszerű széles csikban való eltávolítása, a lekérgezés könnyítése céljából.

Hántó: kéreghántó szerszám.

Csutak: tuskó.

Halok, halk: hajk.

Forgácsot vesz: hajkol.

Famives: favágó, erdei munkás.

Húz a fa: az ágak egyoldali kifejlődése miatt egy oldalra hajlik.

Kaliba: erdei kunyhó.

Doska: vékonyabb, hasított fenyőfák, miből a kaliba készül.

Kikészíteni, megkészíteni a fát: levágni és a kiszállításra előkészíteni a fát.

Lefeküfa, heverőfa: fekvő fa.

Láczfa: ép egyenes, magas koronájú fa.

Tircsfa: magfa, anyafa.

Ré: redv.

Reves: redves.

Fehérfa: egészséges, jó fa.

Veresfa: rosz fa.

Siriteni a vágást: a dőlési irányt a hajkolás vezetése által megadni.

Csetenye: bokros hely.

Csafling: lánczos szeg.

Ródaló fejsze: döntő fejsze.

Faragó bárd: közönséges bárd.

Fahuzó csákány, czapi: szapin.

Csukorék: csokor. A *Larix* leveleinek alakja.

Borona: 15 cm felső átm. szálfa.

Tutajfa: 35 cm felső átm. szálfa.

Vesdeszka; széldeszka.

Feltáblázás: erdőrendezés.

Tábla: vágásra kijelölt terület, mely rendszeren 3 év alatt vágatik le.

Szabad tábla: azon rész, mely épen vágás alatt áll.

Tiltott tábla: vágás, hol a láczfákat már levágták; a visszamaradt tircsfáktól várva a terület bevetését; többet

ugyan vágni benne nem szabad, de — a nép fájdalom úgy hiszi — legeltetni igen.

Kötés, a víz mentségére: parterődítés.

Maros-Torda megyében.

Vágott: vágás.

Gübbenő: hirtelen mélyedés a folyó meder fenekén.

Csutkó, csutak: tuskó.

Fűrész osztó: terpesztő vas.

Deberke: felső részén szűkebb, 10—15 literes faedény.

Guvad: a kéreg midőn leválik.

Bakócza: favontatásra használt rövid szán.

Csergetytyü: kerepelő a madarak elkergetésére.

Csapanyó: rézsútos.

Poczok: ék.

Poczkolni: ékelni.

Palló: gyaloghíd.

Vadpáva: siketfajd.

Harsa fűrész: egyenes fűrész.

Vesszőgát: pözsből készült gát.

M.-Vásárhely, 1887. május hó.

Göldner József,

m. kir. erdőgyakornok.